

BEDOELING VAN HET ONTHAAL- EN INFOPUNT IN ZEEBRUGGE

De gebeurtenissen van de laatste weken in Zeebrugge, en een aantal uitspraken en reacties van beleidsmensen daaromtrent baren ons grote zorgen. Sedert begin december 2015 zien we een gestage toename van transitmigranten die vanuit Zeebrugge naar Groot-Brittannië willen. Momenteel is er een groep van een 50-tal transit-vluchtelingen die op eigen kracht Groot-Brittannië proberen te bereiken. De anderen zitten doorgaans in 'safehouses' onder het 'toezicht' van mensensmokkelaars.

Vrijwilligers die deze mensen tweemaal per dag eten geven, weten zich geen raad meer met zieke en uitgeputte migranten. Twee tot drie keer per week moeten ze een ziekenwagen opbellen om mensen met onderkoeling, uitputting of verwondingen te laten ophalen. Nu de situatie, einde februari 2016, stelselmatig lijkt te escaleren en uit de hand dreigt te lopen, willen wij aan de alarmbel trekken inzake de leefomstandigheden van deze transitmigranten in Zeebrugge.

Met het opstarten van een Onthaal- en Infopunt willen we tegelijk een duidelijk - zij het voorlopig - antwoord proberen te geven op hun juridische, medische en humanitaire noden. Verschillende mensen hebben dringende medische en elementaire humanitaire hulp nodig. Ze zijn daarenboven vaak slecht geïnformeerd. Dankzij correcte en objectieve informatie kunnen ze bewuster keuzes maken, omdat ze andere uitwegen en perspectieven aangereikt krijgen.

Op vrijdag 19 FEBRUARI 2016 startte in Zeebrugge een Onthaal- en Infopunt voor transitmigranten. In een lokaal naast de pastorie zal de permanentie tweemaal per week, op maandag en vrijdag, open zijn van 9.30 tot 13uur. Vluchtelingen die ziek zijn kunnen er naar de dokter.

Een team van Dokters van de Wereld, Caritas International, het Centrum Algemeen Welzijnswerk (CAW), het vicariaat Caritas en Solidariteit, de Dienst Diaconie van het bisdom Brugge en ORBIT West-Vlaanderen, alsook mensen van de plaatselijke kerkgemeenschap en een groep vrijwilligers willen er tweemaal per week permanentie verzekeren. Er zal info en advies zijn over de risico's van de huidige situatie, de mogelijkheid tot een asielaanvraag in België, de vrijwillige terugkeer, het contact opnemen met familie in het herkomstland, de dringende medische hulp, enz. In de rand van het Onthaal- en Infopunt wordt ook voedsel bedeed, sanitair voorzien en is er mogelijkheid om te douchen en kledij te wassen.

ACHTERLIGGENDE VISIE EN MOTIVATIE VOOR DIT INITIATIEF

Ons initiatief neemt afstand van wie deze groep migranten stelselmatig bestempelt als 'illegalen'. We willen niet uit het oog verliezen dat het over mensen gaat die gemotiveerd op zoek zijn naar veiligheid en een nieuwe

toekomst. Het kan zijn dat ze geen recht hebben op verblijfspapieren, maar ze verliezen daarmee niet hun menselijke waardigheid. Dit zegt de Universele Verklaring van de rechten van de mens:

Art. 1: Alle mensen worden vrij en gelijk in waardigheid geboren.

Art. 3: Eenieder heeft recht op leven, vrijheid en onschendbaarheid van zijn persoon.

Regelmatig krijgen we meldingen van het feit dat de sociale grondrechten van transitmigranten in Zeebrugge geschonden worden. Die grondrechten zijn verankerd in artikel 23 van de Belgische grondwet en in het Europees verdrag voor de rechten van de mens. Voor ons staat de menselijke waardigheid centraal, en dus gelden die basisrechten hoe dan ook altijd en onvoorwaardelijk, voor iedereen.

- Omdat JURIDISCHE BIJSTAND een grondrecht is, vragen wij dat juridische bijstand toegankelijk en bereikbaar blijft voor iedere transitmigrant, en dat daarbij elke drempelverhogende of afschrikwekkende maatregel vermeden wordt.
- Omdat MEDISCHE ZORGEN een grondrecht zijn, willen wij dat het recht op dringende medische hulp voor mensen zonder wettig verblijf ook in de moeilijke omstandigheden in en om Zeebrugge vlot en medisch verantwoord wordt toegepast. Extra middelen moeten indien nodig ter beschikking gesteld worden om psychologische ondersteuning te voorzien voor deze mensen in een zeer precarie situatie. Het zou daarbij goed zijn dat de beschikbaarheid van *tolken* verzekerd wordt, in functie van een kwalitatieve hulpverlening.

Met het inrichten van het Onthaal- en Infopunt willen wij een veilige plaats creëren. Dat zal op termijn zonder twijfel meer resultaten opleveren dan inzetten op 'controles' en telkens opnieuw oppakken van mensen om ze dan snel weer vrij te laten... 'Mensen op de dool' moeten ergens terecht kunnen om zonder angst hun verhaal te doen. Met de lokale overheid willen we afspreken om een 'veilige zone' te garanderen in en rond het Onthaal- en Infopunt van Zeebrugge.

INZET VAN DE VRIJWILLIGERS: NOODHULP ONDER PROTEST

De transitmigranten doen noodgedwongen een beroep op voedsel- en noodhulp. Voor de plaatselijke vrijwilligers is dat voortdurend dweilen met de kraan open. Steeds meer mensen vragen om hulp. In één van de meest welvarende regio's op aarde kan en mag het niet dat mensen hongerlijden en afgesneden worden van diensten die instaan om in elementaire noden en behoeften te voorzien.

Maar tegelijk willen we ervoor zorgen dat de tijdelijke maatregelen en voorzieningen zo snel als mogelijk overbodig worden gemaakt. Er is nood aan een structurele aanpak, vertrekkend vanuit de grondrechten. Daarom spreken we over noodhulp én protest, over 'Noodhulp onder protest'. De

noodhulp kan nooit structurele oplossingen vervangen, maar is wel een hefboom om die structurele oplossingen mogelijk te maken. De uiteindelijke bedoeling is deze mensen in nood niet enkel tijdelijk te helpen, maar met hen en voor hen een duurzame toekomst te creëren.

IN BLIJVENDE EN CONSTRUCTIEVE DIALOOG MET DE PLAATSELIJKE GEMEENSCHAP, HET BELEID, EN DE BETROKKEN VRIJWILLIGERS EN PROFESSIONELEN

Wij blijven het in elk geval belangrijk vinden over dit alles de dialoog aan te houden met het stadsbestuur van Brugge, met de burgemeesters van de verschillende kustgemeenten en met het Provinciebestuur. Een échte dialoog is een gesprek waarin iedereen vrijuit zijn mening kan zeggen en waarin iedereen ook empathisch luistert naar alle aspecten van dit (ingewikkelde!) verhaal.

Zonder gewetensvolle beleidsmakers, juristen, advocaten, dokters, politiemensen, maatschappelijke werkers; zonder de inzet van professionelen én vrijwilligers kunnen zelfs de meest humane regels en wetten niet werken. Daarom willen wij vanuit de noodsituatie in Zeebrugge nog maar eens het debat aanzwengelen om werk te maken van een nieuw deontologisch pact tussen al degenen die instaan voor de concrete realisatie van de grondrechten. De vermenging van maatschappelijk /sociale functies met controlerende en/of sanctionerende functies is daarbij niet houdbaar. Het verhoogt het wantrouwen t.a.v. actoren in de samenleving die juist tot taak hebben de dialoog en het overleg met hulpvragers in stand te houden.

GEEN NIEUWE JUNGLE

We zien in dit initiatief een meerwaarde voor de transitmigranten - stuk voor stuk zeer kwetsbare mensen die in schrijnende omstandigheden trachten te overleven. Door te werken met een Onthaal- en Infopunt installeren we ook een zekere sociale controle, maar anders dan met louter repressieve acties.

Via het Onthaal- en Infopunt kunnen we beter zicht krijgen op wat de beweegredenen zijn van mensen die naar Engeland willen, de groepssamenstelling, de leeftijd van de migranten, de risico's en verontrustende situaties voor niet-begeleide buitenlandse minderjarigen, medische problemen die de volksgezondheid kunnen schaden, infiltranten met criminele bedoelingen of de verharding van de standpunten en reacties van sommige transitmigranten. We zetten ons mee in voor de preventie van gauwdiefstallen en kleine overlevingscriminaliteit en we verminderen de druk om toch een beroep te doen op mensensmokkelaars.

Dankzij de sociale permanentie en de medische consultaties zullen we hopelijk beter zicht krijgen op de problematiek in Zeebrugge en aan de hele kust. Op die manier proberen we een nieuwe jungle te vermijden.

SAMEN VOOR EEN MENSWAARDIG BELEID VANUIT DE GRONDRECHTEN

Met het Onthaal- en Infopunt zijn en blijven wij pleitbezorgers voor een menswaardig beleid waarin de grondrechten centraal staan. En daarom formuleerden we in deze visietekst ook een aantal beleidssuggesties. We vatten ze nog even samen:

- ✓ Antwoord geven op juridische, medische en humanitaire noden van de transitmigranten
- ✓ Correcte en objectieve informatie verstrekken
- ✓ Een veilige plaats garanderen in en rond het Onthaal- en Infopunt
- ✓ Zo snel mogelijk evolueren naar een structurele aanpak van de problematiek, vertrekkend vanuit de grondrechten
- ✓ Dit alles in blijvende open en constructieve dialoog met alle betrokkenen en het beleid
- ✓ Met bijzondere aandacht en opvang voor niet-begeleide minderjarigen
- ✓ Met extra inspanningen om mensensmokkelaars op te sporen en zwaar aan te pakken

Een nieuw vluchtelingenkamp in miserabele en mensonwaardige omstandigheden – zoals in Calais of Duinkerke – is niet wenselijk. Het is beter tijdig andere pistes te bewandelen. Laten we er samen werk van maken!

Onderstaande organisaties werken samen om dit waar te maken:

- Vicariaat voor Caritas, Solidariteit en Diaconie (bisdom Brugge)
- Orbit West-Vlaanderen
- Vrijwilligersgroep Zeebrugge
- Caritas International
- CAW Noord West-Vlaanderen
- Dokters van de Wereld